

Stenen zoeken Oosterweilanden

9 Oktober 2021 is een prachtige zonnige zaterdag die koud en mistig begon .

We verzamelen met een klein groepje bij de zandafgraving Oosterweilanden .

Bewapend met tuinharkjes, geologische hamers, Griekse yoghurt emmertjes en loepjes wachten we op het openen van het hek dat toegang biedt tot een prachtige grind graaibak voor geologen . Maar voor het zover is krijgen we eerst heldere uitleg van Henri Jansen .

Eerst in het nu.

Het zand wordt inmiddels op 28 meter diepte met een zandzuiger opgezogen en via een transportband naar de klasseerinstallatie vervoerd . Vervolgens wordt het op korrelgrootte gescheiden of gemengd om als o.a. beton en metsel zand gebruikt te worden. Het geluk voor (amateur) geologen is de bijvangst die bestaat uit grind. Dit grind bevat schatten aan fossielen, versteend hout, vuurstenen, kristallijn- en zandstenen en nog veel meer.

Henri neemt ons mee in een reis door de tijd .

Miljoenen jaren bracht de oerrivier de Eridanos tonnen aan sediment zand en grind mee van uit het Baltische gebied in de richting van het westen. Deze afzettingen vonden met name plaats in wat we nu de WWW driehoek noemen, Wilsum, Wielen en Westerhaar. De oer Elbe nam vanuit het Duitsland sedimenten mee terwijl de Maas en Rijn vanuit het zuiden zand en grind aanvoerden. In het Saalien, de voorlaatste ijstijd, ook wel het Saaleglaciaal, werden nog eens duizenden tonnen zand, grind en de bekende grote veldkeien uit Scandinavië in het ijs opgenomen en met het afsmelten van het ijspakket hier afgezet. Door de druk van het ijs zijn ook de stuwwallen ontstaan.

Al dat materiaal ligt nu onder onze voeten: Uit alle windrichtingen uit bijna alle Geologische tijdperken tot wel 450 miljoen jaar oud.

Waar we vandaag zoeken bevond zich na de voorlaatste ijstijd een bekken dat zich uitstreckte tussen de Sallandse heuvelrug tot de heuvelrug in oost Twente bij Vasse en Ootmarsum. In het Weichselien, de laatste ijstijd is dit bekken voor een groot gedeelte weer opgevuld met sedimenten, maar het bleef een laagte waarin zich grote oppervlaktes veen vormden.

Op voorhand worden fossielen uit de privé collectie van Henri getoond zodat we een idee hebben hoe en waar we naar moeten kijken .

Vol verwachting wordt het hek geopend.

Al het grind bevindt zich onder een laag keileem wat het zoeken erg moeilijk maakt. Maar met een emmer water uit de naastgelegen sloot kunnen we de stenen afspoelen om beter te zien wat we vinden. We weten dat er ammonieten of afdrukken ervan liggen . Verschillende soorten kogelsponzen of uit het Ordovicium of sponzen en/of takjes ervan uit het Krijt. Stenen met graafgangen van wormen of stenen met gaten, veroorzaakt door de boormossel . Turflagen met boorgangen van paalwormen . Fossiele koralen, zee-egels, bryozoën (mosdiertjes) en nog veel meer. De kunst is nu om het te vinden .

De vondsten zijn mager (ook op 16 oktober toen het grind schoon geregend was) maar iedereen kan dankzij Henri toch met een vondst naar huis.

Bedankt voor deze geslaagde leerzame ochtend onder leiding van een gepassioneerd gids van wie heel veel te leren valt.

Ik weet nu dat ik naar huis ben gegaan met een

Astylospongia praemorsa .

Hoe mooi is dat?

